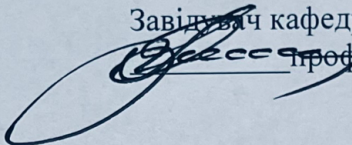

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра менеджменту

Затверджено
на засіданні кафедри менеджменту
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 2 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

проф. Олександр Кундицький

Силабус з навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ ДІАГНОСТИКИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЗМІН
БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів
з галузі знань 07 Управління та адміністрування
за спеціальністю 073 Менеджмент

Львів 2023 р.

Назва курсу	Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління і адміністрування» 073 Д «Менеджмент»
Викладачі курсу	ЧОПКО Наталія Степанівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту
Контактна інформація викладачів	nataliya.chopko@lnu.edu.ua; chopko_n@yahoo.com; https://econom.lnu.edu.ua/employee/chopko-n-s
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються згідно розкладу консультацій викладачів кафедри менеджменту, який затверджується щосеместру, на економічному факультеті (адреса економічного факультету: 79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, ауд. 304) Також консультації проводяться в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про курс	Дисципліна «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є завершальною вибірковою дисципліною для освітньої-наукової програми підготовки доктора філософії з спеціальності 073 «Менеджмент», яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб вміти застосовувати методи комплексної діагностики та моделювання змін бізнес-середовища та будувати інтегровану модель управління підприємством
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є формування теоретичних знань, розвиток здібностей і практичних навиків аспірантів з питань методології комплексної діагностики та моделювання змін бізнес-середовища в процесі управління діяльністю та розвитком підприємства на ринку. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є: - критичний аналіз сучасних концепцій бізнес-моделювання; - вивчення нових підходів до діагностики бізнес-середовища організації; - вивчення методів діагностики бізнес-середовища;

	- дослідження сучасних моделей і методів аналізу бізнес-процесів на підприємства - вивчення методів діагностики клієнтської бази - вивченні методів моделювання та прогнозування змін ринкової конкуренції та оцінки потенційних ризиків .
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Кривов'язюк І.В. Функціонування та розвиток підприємств в умовах кризи: системноаналітичний підхід: Монографія. – Луцьк: ЛНТУ, 2012. – 392 с. 2. Бізнес-діагностика: практикум [Г. О. Швиданенко, А. І. Дмитренко] — К. : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2015. — 160 с 3. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І. Бізнес-діагностика підприємства: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2012. — 487 с. Додаткова література: 1. Городня Т.А. Економічна діагностика: [навч. посіб.] / Т.А. Городня, І.П. Мойсеєнко. – Л.: Магнолія-2006, 2007. – 305 с. 2. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / за ред. М.В. Кужельного. – К.: КНЕУ, 2002. – 198 с. 3. Гриньова В.М. Інвестування: [підручник] / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда. – К.:Знання, 2008. – 452 с. 4. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: [навч. посіб.] / А.П. Дука. – К.: Каравела, 2008. – 432 с. 5. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua 6. Мізюк Б. М. Стратегічне управління / Б. М. Мізюк. – Львів : Магнолія плюс, 2006. – 392 с. 7. Новітній маркетинг / Є. В. Савельєв, С. І. Чеботар, Д. А. Штефанич та ін. – К., 2008. – 420 с. 8. Петрович Й.М. Стратегічне управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія / Й.М. Петрович, О.В. Кривешко, І.О. Ступак. - Львів: Видавництво Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2012. - 228 с. 9. Стратегічний аналіз: Навч. посіб. / Г. М. Давидов, В. М. Малахова, О. А. Магопець та ін. — К. : Знання, 2011. — 389 с. 10. Стратегічне управління: Навч. посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 272 с 11. Тарнавська Н., Напора О. Стратегічний менеджмент (практикум) : навч. посіб. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 287 с. 12. Шершньова З.С. Стратегічне управління : підручник / З.С. Шершньова. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с. 13. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій / за ред. Л. В. Балабанової. – К. : Знання, 2005. – 301 с. 14. Michael J. Stahl, David N. Grigsby. Strategic Management for Decision Making. – Boston: PWS-Kent Publishing Company, 1992. – 999

	15. Aaker David A. Strategic market management. – USA: John Wiley & Sons, Inc., 1995. – 379 p.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	ОФН: 48 години аудиторних занять. 3 них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 42 години самостійної роботи ЗФН: 18 години аудиторних занять. 3 них 12 годин лекцій, 6 годин практичних занять та 72 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу аспірант буде : знати : - основні сучасні підходи до здійснення аналізу бізнес-середовища; - основні вимоги до побудови бізнес-моделювання розвитку підприємства, враховуючи при цьому ключові показники ефективності бізнесу; - основні принципи та методи моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства; - методичні та організаційні основи діагностики клієнтської бази підприємства, моделювання ринкової конкуренції, інвестиційної діагностики; - існуючі особливості методики оцінки ризиків бізнес-середовища. вміти : - вміти здійснити критичний аналіз методичних підходів до аналізу бізнес-середовища, визначити переваги та недоліки їх застосування; - системно мислити щодо формування бізнес-моделі розвитку підприємства; - вміти прогнозувати розвиток ринкової конкуренції та моделювати ринкову рівновагу; - вміти застосовувати та систематизувати результати діагностики стану підприємства для максимізації прибутку; - вміти впроваджувати результати проведених досліджень у практичну діяльність підприємства; - освоювати самостійно нові методи діагностики та моделювання бізнес-середовища.
Ключові слова	Бізнес-середовище, бізнес-аналітики, моделювання розвитку підприємства, бізнес-модель, розвиток підприємства
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичні заняття та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1. Методичні підходи до аналізу бізнес-середовища. Тема 2. Моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства. Тема 3. Методологія діагностики клієнтської бази підприємства. Тема 4. Діагностика стану підприємства та моделі розвитку. Тема 5. Моделювання ринкової конкуренції. Тема 6. Методологія інвестиційної діагностики на підприємстві. Тема 7. Діагностика та моделювання ризиків бізнес-середовища.
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру письмовий Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним

	контролем знань протягом семестру. З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання: - для поточного контролю - усне опитування, проведення тестування, розв'язування задач, розгляд ситуацій; - для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання; - для підсумкового контролю – проведення письмового іспиту.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як менеджмент, стратегічне управління, корпоративне управління, економічний аналіз і обґрунтування господарських рішень, економічна діагностика та інших достатніх для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з такої проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, комплексні модулі та завдання; електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системі (платформі) Moodle, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, написання спільних наукових праць та розробок.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» потребує використання загально вживаних програм і операційних систем та електронних матеріалів платформи Moodle.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні заняття: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. • контрольні заміри (модулі): 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. • індивідуальне завдання: 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10. • іспит: 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. <i>Форма підсумкового контролю успішності навчання іспит.</i> При викладанні дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» використовуються такі методи контролю: Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування. Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є: 1) систематичність та активність роботи на лекційних заняттях; 2) виконання модульних (контрольних) завдань; 3) виконання самостійних (індивідуальних) завдань; При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується: - рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних

заняттях;

- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових результатів навчання і проводиться у формі письмового іспиту.

Засоби діагностики успішності навчання

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань протягом семестру.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю - усне опитування, проведення тестування, розв'язування задач, розгляд ситуацій;
- для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання;
- для підсумкового контролю – проведення письмового іспиту.

Засоби поточного контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування на лекційних заняттях	20
Тестування за змістовим модулем 1	10
Тестування за змістовим модулем 2	10
Індивідуальне завдання	10

Засоби підсумкового контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
	Денна/вечірня
Письмовий іспит	50

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають індивідуальне письмове завдання.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають

інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Питання до екзамену

Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань

1. Бізнес-середовище: характеристика, структура, розвиток
2. Методологія діагностики бізнес-середовища
3. Формування бізнес-моделі підприємства
4. Методологічні підходи до моделювання бізнес-процесів
5. Процес бізнес-моделювання розвитку підприємства
6. Моделювання економічних процесів.
7. Ключові показники ефективності бізнесу. Моделювання залежності впливу різних факторів на KPI бізнесу.
8. Моделі оцінки вартості бізнесу.
9. Моделі капітальної оцінки вартості активів.
10. Економетричні підходи до вибору кращих прогностичних моделей.
11. Розуміння клієнтської аналітики, та основні тенденції в клієнтському аналізі.
12. Життєвий цикл клієнта як основа клієнтської аналітики.
13. Моделі сегментації клієнтів
14. RFM сегментація. Кластеризація клієнтів.
15. Монетизація клієнтських даних.

	16. Оптимізація прибутку компанії. 17. Моделювання маркетингових витрат і аналітичні моделі максимізації прибутку. 18. Моделі цінової диференціації. 19. Основні теоретико-ігрові економічні концепції. 20. Модель конкурентної стратегічної взаємодії. 21. Метод дерева рішень, як інструмент стратегічного планування. 22. Ірраціональність та емоційність у прийнятті економічних рішень. 23. Аналітичні моделі конкуренції. 24. Моделі конкуренції обсягами виробництва. 25. Модель конкуренції з лідерством на ринку. 26. Прогнозування ринкової рівноваги. 27. Стратегічне економічне моделювання. 28. Економічні моделі з мережевими ефектами. 29. Моделі конкуренції з асиметрією інформації. 30. Часова вартість грошей. Основні формули фінансової математики. 31. Метод дисконтованих грошових потоків. Оцінювання акцій та облігацій. 32. Метод еквівалентних грошових потоків для прийняття оптимальних фінансових рішень і при реструктуризації боргів. 33. Персональне фінансове планування. 34. Основні критерії прийняття інвестиційних рішень: NPV та IRR. 35. Портфельний підхід до визначення оптимальних способів інвестування. 36. Міри ризику та аналітика їх вимірювання. 37. Аналіз чутливості і спайдер діаграма для визначення ризиків інвестиційного проекту. 38. Сценарний аналіз та симулятивний аналіз Монте Карло при аналізі ризиків інвестиційного проекту. 39. Оптимальні моделі управління фінансовими ризиками компанії. 40. Інтегрований підхід до управління ризиками компанії.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища»

Змістовий модуль 1.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ОФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
Тема 1. Методичні підходи до аналізу бізнес-середовища.	12	4	2	6	17	2	1	14
Тема 2. Моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства.	20	6	4	10	17	2	1	14
Тема 3. Діагностика стану підприємства та	14	6	2	6	13	2	1	10

моделі розвитку.								
<i>Всього</i>	46	16	8	22	47	6	3	38

**Змістовий модуль 2.
ДІАГНОСТИКА ТА МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ОФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
Тема 4. Методологія діагностики клієнтської бази підприємства.	11	4	2	5	11	2	1	8
Тема 5. Моделювання ринкової конкуренції.	11	4	2	5	11	1	1	9
Тема 6. Методологія інвестиційної діагностики на підприємстві.	11	4	2	5	11	2	1	8
Тема 7. Діагностика та моделювання ризиків бізнес-середовища.	11	4	2	5	10	1	-	9
<i>Всього</i>	44	16	8	20	43	6	3	34
Усього, год.	90	32	16	42	90	12	6	72